

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/360/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114212433
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114212433.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803 v konaní zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporcom 1/ Bc. F. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX B. B., št. občan SR, 2/ D. L. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XXXX/XX, XXX XX B. B., št. občianke SR, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, Šafárikovo nám. 7, 811 02 Bratislava, IČO: 42 362 962, v konaní zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 3 952,32 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 13C/182/2014 - 71 z 15. 01. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a náhrade trov konania p
o t v r d z u j e .

Odporcom 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania n
e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zaviazal odporcov 1/, 2/ na povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 1 976,16 eur s príslušenstvom s tým, že splnením povinnosti jedným z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého odporcu, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ pohľadávku voči odporcom nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2011, ktorú uzatvoril s postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00 151 653 (ďalej „postupca“). Postupca a odporca 1/ uzatvorili dňa 15. 06. 2005 zmluvu č. 179263707, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky (ďalej „VOP“). Na základe uvedenej zmluvy postupca poskytol odporcovi 1/ peňažné prostriedky vo výške 9 958,18 Eur, ktoré mal splácať v mesačných splátkach vo výške 164,68 Eur, vždy k 20. dňu v mesiaci. Pohľadávka navrhovateľa ku dňu postúpenia predstavovala sumu 11 115,99 Eur, z toho istina 9 685,89 Eur, úrok 262,16 Eur, úrok z omeškania 1 155,98 Eur a ostatné príslušenstvo 11,96 Eur. Navrhovateľ si v konaní uplatnil iba splátky úveru splatné od 20. 06. 2010 do 20. 05. 2012, t.j. 24 splátok v celkovej výške 3 952,32 Eur, a to s poukazom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozhodnutí sp. zn. 6M Cdo 4/2012 zo dňa 27. 03. 2013, že nakoľko zmluva o úvere je podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom, aj v otázke premlčania je na daný vzťah potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka. Splátky

pôvodne splatné od 20. 02. 2012 do 20. 05. 2012 sa stali splatnými dňa 11. 02. 2012, kedy navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru.

Dňa 15. 06. 2005 došlo k uzavretiu zmluvy o splátkovom úvere č. 0179263707 v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka medzi právnym predchodcom navrhovateľa (Slovenská sporiteľňa, a.s.) ako veriteľom a odporcom 1/ - dlžníkom. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru vo výške 300 000,- Sk (9 958,18 Eur) s premenlivou úrokovou sadzbou 9,10 % ročne v deň podpisu zmluvy, výškou mesačných splátok 4 961,- Sk (164,68 Eur) splatných k 20. dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 07. 2005 a konečnou splatnosťou úveru dňa 20. 05. 2012, pri RPMN 4,77 %. Súčasťou zmluvy je vyhlásenie dlžníka, že sa oboznámil so všeobecnými obchodnými podmienkami veriteľa (ďalej VOP), súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Okresný súd poukazoval na to, že hoci je zmluva o splátkovom úvere zo dňa 15. 06. 2005 úverovou zmluvou, ktorá sa v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka (resp. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka v čase uzatvorenia zmluvy) považuje za tzv. absolútny obchod, vzhľadom na povahu zmluvných strán je zároveň zmluvou spotrebiteľskou (v zmysle § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb.), súd preto v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. ex offo skúmal, či navrhovateľom uplatnený nárok nie je premlčaný. Súd pritom vychádzal z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie, a to aj so zreteľom na ust. § 54 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, § 52 ods. 2 veta tretia OZ účinného od 01. 04. 2015 ako aj rozhodovaciu prax súdov (napr. rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 5Co/223/2014 zo dňa 29. 10. 2014). V konaní bolo preukázané, že odporca 1/ sa úver vo výške 9 958,18 Eur zaviazal vrátiť v 83 mesačných splátkach po 164,68 Eur splatných k 20. dňu v mesiaci, so splatnosťou prvej splátky dňa 20. 07. 2005 a poslednej dňa 20. 05. 2012. Návrh bol doručený na súd dňa 02. 06. 2014 a navrhovateľ si uplatnil 24 splátok v celkovej výške 3 952,32 Eur splatných od 20. 06. 2010 do 20. 05. 2012. Hoci navrhovateľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 11. 02. 2012, všeobecná 3- ročná premlčacia doba jednotlivých splátok v zmysle § 103 OZ plynie odo dňa ich zročnosti, preto premlčané sú všetky splátky splatné pred 02. 06. 2011. Nepremlčaných teda zostalo 12 splátok splatných od 21. 06. 2011 do 20. 05. 2012 v celkovej výške 1 976,16 Eur (12 x 164,68 Eur) a zákonný úrok z omeškania z týchto splátok. V tejto časti súd návrhu vyhovel a vo zvyšnej časti súd návrh v dôsledku premlčania práva zamietol.

Čo sa týka nároku voči odporcyni 2/, ide o ručiteľský záväzok, ktorý je vedľajším záväzkovým vzťahom k hlavnému záväzku a plní funkciu zabezpečovaciu, a keďže v prípade odporcov 1/, 2/ v postavení dlžníka - ručiteľa nejde o nerozlučné procesné spoločenstvo podľa § 91 ods. 2 O. s. p., ale každý z nich má samostatné procesné postavenie, súd zaviazal odporcov na plnenie tak, že splnením povinnosti jedného z odporcov zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého odporcu. O úroku z omeškania rozhodol s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v spojení s § 3 ods. 1 nariadenia 87/1995 Z. z.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. s prihliadnutím na čiastočný úspech účastníkov konania.

Proti rozsudku okresného súdu vo výroku, ktorým súd zamietol návrh navrhovateľa v prevyšujúcej časti, podal odvolanie navrhovateľ. Mal za to, že prvostupňový súd na daný prípad nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, pretože na daný prípad bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o nárok zo zmluvy o úvere, a teda absolútny obchodno-záväzkový vzťah. Predmetná úverová zmluva bola uzavretá dňa 15. 06. 2005, pričom v období do 31. 12. 2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v ôsmej časti Občianskeho zákonníka, ako aj na zmluvu podľa § 55 Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku. Novelizovaním ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nespravujú nároky vzniknuté pred 1. januárom 2008 a neposudzuje sa ani platnosť právnych úkonov vzniknutých pred 1. januárom 2008. Právne vzťahy zo zmluvy o úvere uzavretej pred 1. januárom 2008 sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil a návrhu navrhovateľa vyhovel, resp. ho zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil voči odporcom a vedľajšiemu účastníkovi (spoločne a nerozdielne) trovy konania.

Odporcovia 1/, 2/ sa písomne k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Vedľajší účastník na strane odporcov vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že rozsudok okresného súdu je v napadnutej časti vecne správny ohľadom aplikácie premlčania v režime Občianskeho zákonníka, avšak mal za to, že vo zvyšnej časti rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Uviedol, že ide o prípad uvedený v § 212 ods. 2 písm. b) O. s. p., keďže ide stále o jeden a ten istý nárok navrhovateľa, preto odvolací súd musí prihliadať aj na časť výroku, ktorá nebola odvolaním napadnutá. K otázke aplikovania Občianskeho zákonníka súdom prvého stupňa ohľadom plynutia premlčania poukázal na ust. § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, čo sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Vo svojom vyjadrení však namietol aktívnu legitimáciu navrhovateľa s poukazom na to, že navrhovateľ nepreukázal splnenie podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Navrhovateľ tak nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou. Vyjadril sa aj k otázke vyhlásenia mimoriadnej splatnosti spôsobom, že v prípade dodržania podmienok postúpenia pohľadávky je potrebné vyhodnotiť úkon navrhovateľa - vyhlásenie mimoriadnej splatnosti ako úkon, na ktorý navrhovateľ nemá oprávnenie, keďže nemá bankovú licenciu. Pre prípad, ak by mal súd však za to, že navrhovateľ môže úver zosplatiť, poukázal na porušenie spotrebiteľského práva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Vedľajší účastník zároveň sa vyjadril aj k opodstatnenosti trov právneho zastúpenia a uplatnil si trovy konania jednak za prvostupňové konanie, ako aj za odvolacie konanie. V priebehu odvolacieho konania podal aj ďalšie vyjadrenia, a to dopĺňujúce vyjadrenie zo dňa 11. 06. 2015, v ktorom poukázal na argumentáciu ohľadne právnej otázky platnosti postúpenia pohľadávky, stanovisko vedľajšieho účastníka k vyjadreniu navrhovateľa zo dňa 22. 06. 2015, v ktorom opätovne rozoberal otázku rozsahu postúpenia pohľadávky, stanovisko k meritu veci zo dňa 06. 07. 2015 s rovnakým obsahom s vyjadrením sa k otázke platnosti postúpenia pohľadávky a podanie zo dňa 20. 08. 2015, v ktorom poukázal na aktuálne rozhodnutia krajských súdov ohľadne aktívnej legitimácie navrhovateľa.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ust. § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutej časti podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 212 ods. 1 O. s. p. odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Z citovaného ustanovenia vyplýva jednak rozsah preskúmvacieho práva (aj povinnosti) odvolacieho súdu, ktorý je určený rozsahom odvolania, ktorým sa rozumejú napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvého stupňa a dôvodmi odvolania, ktorými sú námietky proti odôvodneniu napadnutého rozhodnutia v súlade s § 205 a § 205a O. s. p.

Aj pre odvolacie konanie platí, že súd je zásadne viazaný návrhom účastníkov konania. Je na účastníkovi konania, aby určil nielen to, ktorej časti rozhodnutia súdu prvého stupňa sa budú týkať suspenzívne účinky odvolania, ale i medze preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu, ktoré vyplývajú z medzí, v ktorých sa odvolateľ domáha preskúmať rozhodnutie. Rozsah týchto medzí určuje tzv. kvantitatívnu stránku odvolania. Rozsah, v ktorom sa rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmvava určuje odvolateľ jednak tým, ktorú časť napadne (ktoré výroky), ako aj z hľadiska kvantitatívneho, ako vymedzí rozsah, v akom má byť rozhodnutie odvolacím súdom preskúvané. Odvolací súd nie je oprávnený preskúmvavať tie výroky, ktoré v dôsledku rozsahu odvolania nadobudli samostatne právoplatnosť. Ak navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o nároku navrhovateľa tak, že v časti bolo návrhu vyhovené a v časti bol nárok navrhovateľa zamietnutý, odvolací súd nemôže preskúmvavať výrok rozsudku, ktorým bolo návrhu vyhovené.

Rozsudok okresného súdu napadol odvolaním len navrhovateľ, a to len v rozsahu, v ktorom bol jeho návrh zamietnutý. Odvolací súd sa preto mohol zaoberať len týmto odvolaním napadnutým výrokom okresného súdu (a v nadväznosti na neho výrokom o trovách konania). Odvolací súd sa tak nemohol zaoberať výrokom, ktorý odvolaním nebol napadnutý (výrokom, ktorým odporcom 1/, 2/ bola uložená povinnosť), pretože nejde o prípad v zmysle § 212 ods. 2 písm. b) O. s. p. keď od rozhodnutia o napadnutom výroku je závislý výrok, ktorý odvolaním nebol napadnutý, v rámci čoho by odvolací súd nebol viazaný rozsahom odvolania.

Vzhľadom na odvolanie podané len navrhovateľom voči zamietavému výroku rozsudku, sa odvolací súd zaoberal dôvodmi odvolania spočívajúcimi v námietkach navrhovateľa proti odôvodneniu napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnené obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v rozsahu odvolania podaného navrhovateľom stotožňuje s odôvodnením okresného súdu pri zamietnutí návrhu navrhovateľa vo zvyšnej časti a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnia len ďalšie dôvody.

Navrhovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie v časti, v ktorej súd zamietol návrh navrhovateľa, a to z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu s názorom, že prvostupňový súd na úverovú zmluvu uzavretú dňa 15. 06. 2005 mal aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka a na tento zmluvný vzťah aplikovať režim Obchodného zákonníka aj v časti premlčania nároku a postupovať podľa § 391 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka.

Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacími námietkami navrhovateľa.

Podľa ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1. mája 2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Obe citované ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014 a právne predpisy, ktorých sú súčasťou nemajú prechodné ustanovenia, to znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Pokiaľ okresný súd rozhodol rozsudkom zo dňa 15. 01. 2015, správne v súlade s § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. ex offo skúmal, či navrhovateľom uplatnený nárok nie je premlčaný, pričom na premlčanie, vzhľadom aj na povahu zmluvných strán, kedy je potrebné uvedenú „úverovú zmluvu“ považovať za zmluvu spotrebiteľskú, vychádzal z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ust. § 101 a 103. Rozhodnutie okresného súdu v zamietavom výroku je potrebné považovať preto za vecne správne a z uvedených dôvodov bolo odvolacím súdom potvrdené. Vzhľadom na to, že navrhovateľ sa domáhal zaplatenia 3 952,32 eur s príslušenstvom a bol úspešný v rozsahu 1 976,16 eur s príslušenstvom, okresný súd o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. vzhľadom len na čiastočný úspech účastníkov konania a vyslovil, že žiadny z účastníkov konania nemá na náhradu trov konania právo. Aj v tomto rozsahu sa odvolací súd stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu, a preto rozsudok okresného súdu aj vo výroku o trovách konania bol potvrdený.

Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov (prostredníctvom jeho právneho zástupcu - advokáta) bol rozsudok doručený 18. 02. 2015. Vedľajší účastník odvolanie proti rozsudku okresného súdu nepodal. Odvolací súd sa tak nemohol zaoberať jeho námietkami ohľadne nedostatku aktívnej legitímácie navrhovateľa. Všetky jeho námietky použité vo vyjadrení vedľajšieho účastníka k odvolaniu žalobcu zo dňa 18. 05. 2015, kde namietal nedostatok aktívnej legitímácie navrhovateľa, spochybňoval postup ohľadne vyhlásenia mimoriadnej splatnosti navrhovateľom z dôvodu nedostatku bankovej licencie, poukazoval na porušenie spotrebiteľského práva z dôvodu porušenia ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, by mohli byť okolnosťami, ktorými by sa mohol odvolací súd zaoberať, pokiaľ by vedľajší účastník riadne a včas napadol rozsudok okresného súdu odvolaním. Pokiaľ však vedľajší účastník odvolanie voči rozsudku okresného súdu nepodal, neprispel k ochrane práv spotrebiteľa

dôvodmi, na ktoré by bolo možné v odvolacom konaní prihliadnuť, a preto v tomto rozsahu jeho vyjadrenie nemohlo byť predmetom preskúmania odvolacím súdom. Jeho vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa tak nemožno považovať za účelné a schopné prispieť k lepšiemu postaveniu odporcov 1/, 2/ ako spotrebiteľov v konaní. Odvolací súd sa nemôže stotožniť s názorom vedľajšieho účastníka, že nie je viazaný rozsahom odvolania, nakoľko nejde o prípad uvedený v § 212 ods. 2 písm. b) O. s. p. Vedľajší účastník tým, že nepodal odvolanie proti rozsudku okresného súdu, nemôže túto svoju nečinnosť nahrádzať rozširujúcim výkladom ust. § 212 ods. 2 písm. b) O. s. p. Vedľajší účastník nepodal odvolania ani proti rozsudku okresného súdu vo výroku o trovách konania, preto ani v tomto rozsahu jeho nárok na náhradu trov prvostupňového konania nemohol byť preskúmaný odvolacím súdom.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný. Trovy odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 v nadväznosti na § 142 ods. 1 O. s. p. odporcom 1/, 2/ odvolací súd nepriznal, nakoľko im žiadne trovy konania nevznikli. Trovy odvolacieho konania v zmysle uvedených ustanovení O. s. p. odvolací súd nepriznal ani vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov, nakoľko vyjadrenie vedľajšieho účastníka k odvolaniu navrhovateľa, ako aj ďalšie podania v rámci odvolacieho konania nemožno považovať za účelné podania, ktoré by prispeli k ochrane práv odporcov 1/, 2/ ako spotrebiteľov.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.